

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 5. desember 2017 truffet vedtak i

- Sak nr:** 17-118 (arkivnr: 17/1422)
- Saken gjelder:** Klage fra A på sorenskriver B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Ketil Myhre
Svein J. Magnussen
Turid Ellingsen
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.
- Vedtak:** Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Innledning:

Ved brev av 26. september 2017 har A klaget på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling i forbindelse med offentlig skiftebehandling. Klagen er forelagt sorenskriver B, som ved brev av 27. oktober 2017 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra bostyrer advokat C.

Saksfremstilling:

En person som døde i januar 2012, hadde sin bolig på en tomt som eies av klager. Offentlig skifte av avdødes bo ble åpnet 12. mars 2012, og boet ble sluttet og utloddet 27. november 2012. Klager hadde som grunneier anført at festeavtalen var utløpt, og han krevde at tomten ble ryddet. Det ble ikke tatt til motmæle mot dette, og da boet ble avsluttet, ble det avsatt kr 25 000,-, til å brenne ned bygningen og på denne måten tilbakestille tomten.

Klager fremsatte en klage til Tilsynsutvalget i oktober 2016 fordi det ikke hadde skjedd noe i saken og bygningen fortsatt stod på klagers eiendom. I utvalgets vedtak av 15. desember 2016 fant utvalget ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B. Utvalget fant imidlertid at sorenskriverens opptreden var av en slik karakter at det var grunnlag for å komme med kritiske merknader til hans opptreden, idet han ikke hadde foretatt seg noe mer for å få brakt i orden et forhold som burde vært avklart før boet ble sluttet og utloddet for fire år siden.

Da den nye klagen ble fremsatt, ved utløpet av september 2017, stod bygningen fremdeles på klagers eiendom. Bostyrer meddelte ved e-post 16. oktober 2017 at nedbrenning av bygningen kunne skje i løpet av én måned. I e-post 13. november 2017 opplyste bostyrer at bygningen er brent ned av brannvesenet, men at det gjenstår å rydde tomten - noe det ikke er midler til.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Det har gått ett år siden forrige klage uten at det fra sorenskriver Bs side er foretatt noen vesentlige skritt i saken, til tross for nye og gjentatte purringer.

I realiteten har verken sorenskriveren eller bostyrer gjennomført handlinger som er egnet til å få avsluttet boet korrekt og tilbakelevert den festede tomten. Dette til tross for at domstolen har gitt lovnader om dette. Frister som er satt av tingretten er ikke blitt fulgt opp, og det er ikke tatt noen formelle skritt mot bostyrer. Sorenskriver B synes å ha akseptert at bostyrer ignorerer og trenerer tingrettens beslutninger. Dette gir ingen tillit til domstolen.

Innklagede – sorenskriver B – har pr. 27. oktober 2017 i hovedsak uttalt følgende:

Siden forrige klage har han skrevet til bostyrer to ganger, henholdsvis i e-post av 23. juni 2017 og 4. oktober 2017. Han har purret på saken og etterlyst diverse handlinger.

Han har ikke fått detaljerte svar fra bostyrer. Han har fått opplyst og også bekreftet fra kommunen at søknad var under behandling, men at det var feil i søknaden slik at det måtte fremsettes en ny. Det er også gjort purringer til bostyrer pr. telefon. Den 16. oktober 2017, meddelte bostyrer at nedbrenning av bygningen kan skje i løpet av 1 måned.

Saken har tatt for lang tid. Han mener hovedansvaret for dette ligger hos advokat C som ikke har klart å gjennomføre oppdraget. Det er også bostyrer som har fremsatt forslag til slutning av boet og størrelsen på avsatte midler. Bostyrer har heller ikke etter flere år fått godkjent en søknad om rivning og nedbrenning av bygningen.

Han mener advokat C har forsømt seg og kan fratas oppdraget, jf. skifteloven § 91 e. Det er heller ikke tvilsomt at tingretten har et overordnet ansvar for skiftebehandlingen ved offentlig skifte. Det er derfor et betimelig spørsmål om han burde tatt oppdraget fra advokat C.

Han har imidlertid hele tiden håpet at det skulle ordne seg. Dette skyldes særlig at det innebærer en god del arbeid å frata en bostyrer oppdraget, og det vil påløpe tilleggskostnader som noen må betale. Tingretten har ikke midler til dette.

Bostyrer synes å forutsette at det er arvingene i boet som må betale de kostnader som påløper utover de avsatte midlene. Til tross for dette synspunktet, og flere oppfordringer fra tingretten, synes det ikke som bostyrer har orientert arvingene om saken og et mulig krav. Han anser at det kan bli vanskelig å få arvingene til å dekke kravet etter så lang tid.

For å kunne betale en eventuell ny bostyrer og entreprenør har han tatt opp saken med Domstoladministrasjonen (DA). DA har ikke kunnet bistå med noen avklaring, bortsett fra å vise til bostyrerforsikringen. I fortsettelsen vil han bli nødt til å forelegge saken for forsikringsselskapet. Han har ikke gjort dette ennå på grunn av annet arbeid som må prioriteres.

Bostyrer – advokat C – har pr.16. oktober 2017 i hovedsak uttalt følgende:

Grunnen til at saken har tatt svært lang tid er for det første at Y kommune brukte 2,5 år på å besvare hans henvendelse om nedbrenning. I tillegg har han vært svært usikker på hva han skulle gjøre fordi det er satt av for lite midler i boet. Videre var han ikke tilstrekkelig nøye i søknaden om nedbrenning som han utformet til kommunen.

Søknaden til Y kommune er under behandling og Z brannvesen har opplyst at nedbrenning kan skje i løpet av en måned. Han vil nå kontakte arvingene i boet.

13. november 2017 opplyser bostyrer at bygningen er nedbrent, men at tomte ikke er ryddet.

Klageren har ved e-post 13. november 2017 kommentert uttalelsene fra dommeren og bostyrer.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klager har anført at sorenskriver B har brutt de plikter han har til å følge opp bostyrer og sørge for at boet blir avsluttet, og at han har opptrådt i strid med god dommerskikk på grunn av den lange saksbehandlingstiden. Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

Det følger av forarbeidene til domstoloven kap. 12, Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199, at spørsmål om brudd på god dommerskikk er aktuelt i forbindelse med vurdering av hvordan dommeren utfører saksbehandlingen knyttet til sin dommergjerning, herunder om han opptrer sendrektig, er dårlig forberedt eller mangler organisering av sine saker og ansvarsområder.

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, herunder om det foreligger brudd på Etske prinsipper for dommeradferd. I denne saken er det prinsippenes punkt 10 om effektivitet som er aktuelt.

Tingretten har et overordnet ansvaret for bobehandlingen. Den skal føre kontroll med bostyrer og har et selvstendig ansvar for å påse at bostyrer utfører sitt verv forsvarlig og innenfor rimelig tid.

Tilsynsutvalget bemerket følgende i det forrige klagevedtaket 15. desember 2016:

«(...) det kan fremstå som lite heldig at tingretten har sluttet og utloddet boet før bygningen var fjernet fra festetomta, og før det var avklart om det var avsatt tilstrekkelige midler til å fjerne den, og at nedbrenning var godkjent av kommunen. Når man har valgt å gjøre det slik, er det neppe tvilsomt at retten også bør følge opp saken i ettertid, for å sikre at de avsatte midler blir benyttet som forutsatt, med nødvendig framdrift.»

Tilsynsutvalget la til grunn at sorenskriver B hadde besvart klagers henvendelser og formidlet disse til bostyrer. Sorenskriveren ga også da uttrykk for at det hadde tatt alt for lang tid å få gjennomført fjerning/nedbrenning av bygningen. Tilsynsutvalget bemerket til dette:

«Dette er uheldig, men det må først og fremst være bobestyrers ansvar, og som utgangspunkt må en lovnad fra bobestyrer om å ordne opp i saken være tilstrekkelig. Her går det likevel en grense, og når det går lang tid uten at noe skjer, kan det foreligge plikt for dommeren til å foreta seg noe mer konkret for å få sluttført saken.»

Tilsynsutvalget fant ved klagebehandlingen 15. desember 2016 ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor sorenskriver B, men knyttet følgende kommentar til saken:

«Utvalget finner at dommerens opptreden er av en slik karakter at det er grunnlag for å komme med kritiske merknader til hans opptreden, ved at han ikke har foretatt seg noe mer for å få brakt i orden et forhold som burde vært avklart før boet ble sluttet og utloddet for fire år siden.»

Det har tatt altfor lang tid å få gjennomført oppfølgingen av de plikter som gjenstod for boet, etter at bobehandlingen formelt var avsluttet. Nå har det gått fem år.

Tilsynsutvalget kan ikke se at det er kommet til noe nytt det siste året som nå gir grunnlag for å se annerledes på sorenskriver Bs oppfølging av saken. De kritiske merknader står ved lag, men utvalget har vanskelig for å se at han i tiden etter forrige klagebehandling har gjort eller unnlatt å gjøre noe som nå overstiger den terskelen som skal til for å reagere med disiplinærtiltak.

Tilsynsutvalget konstaterer at sorenskriver B har forsøkt å følge opp overfor bostyrer. Han har purret flere ganger både muntlig og skriftlig, som vist ved e-poster 23. juni og 4. oktober 2017, og har da orientert klageren ved kopi av disse. Saken har kommet uheldig ut i utgangspunktet og har tydeligvis møtt uforutsette problemer. Det tok tid å få søknaden om nedbrenning godkjent, tiltaket blir dyrere enn antatt, det er avsatt for lite midler til å gjennomføre boets forpliktelse, og det er uklart hvor midlene i så fall skal tas fra. Muligheten for aktiv styring ble derfor begrenset.

Tilsynsutvalget legger vekt på at dette gjelder tiltak hvor primæransvaret ligger hos bostyrer. Utvalget legger også vekt på at dette gjelder oppfølging av bostyrers forpliktelser i et avsluttet bo, som ligger noe på siden av dommergjerningen. Spørsmålet om det skulle vært avsatt mer penger, og hvem som skal betale for merkostnadene og slutføring av ryddeprosjektet, berører etter utvalgets oppfatning rettslige spørsmål. For utvalget er det tilstrekkelig å konstatere at sorenskriver B ikke har forholdt seg passiv i denne fasen. Utvalget har så langt ikke grunnlag for å kritisere dommeren hva gjelder gjenstående spørsmål om kostnader, rydding og ansvar for oppfølging i den forbindelse.

Tilsynsutvalget ser etter dette ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.